

SAĞLIK HUKUKUNDA TARTIŞMALI KONULAR

Editörler

Dilek ÖZCENGİZ - E. Neval YILMAZ - Mete Salih AKER

Türkü Yağmur NEHİR - Melih ÇAMCI

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığınca bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN **Yayın Koordinatörü**
978-625-8259-87-2 Yasin DİLMEN

Kitap Adı **Sayfa ve Kapak Tasarımı**
Sağlık Hukukunda Tartışmalı Konular Akademisyen Dizgi Ünitesi

Editörler **Yayıncı Sertifika No**
Dilek ÖZCENGİZ 47518
ORCID iD: 0000-0002-2598-0127
E. Neval YILMAZ **Baskı ve Cilt**
ORCID iD: 0000-0003-2310-0269 Vadi Matbaacılık
Metem Salih AKER **Bisac Code**
Türkü Yağmur NEHİR LAW093000
ORCID iD: 0000-0003-0362-3679 **DOI**
Melih ÇAMCI 10.37609/akya.2287
ORCID iD: 0000-0003-4797-0816

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖN SÖZ

Hukukçu Hekimler Enstitüsü'nü, tıp eğitiminin ardından hukuk eğitimi almış olan hekimler olarak 2018 yılında kurduk. Amacımız tıp dünyasında ortaya çıkan değişimlerin doğurduğu toplumsal gelişmeler ve hukuk alanındaki gereksinimlerin gereği gibi karşılanabilmesi için tıp ve hukuk dünyası arasında köprü görevi görmektir. Kuruluşumuzdan bu yana, bu amaca hizmet edebilmek için “hukukçular”, “hekimler ve diğer sağlık çalışanları” ile “sağlık hizmeti sunucuları ve kullanıcıları” arasındaki iletişimin iyileştirilmesi için tüm paydaşlara yönelik olarak farkındalığın artırılması amaçlı eğitim ve bilgilendirme çalışmalarımız oldu. Çok sayıda seminer, sempozyum ve webinar düzenledik, düzenlemeye devam ediyoruz. Ayrıca bu eğitim ve bilgilendirme çalışmalarımızı daha geniş kitlelere ulaştırabilmek için kitap çalışmalarımız da oldu.

İlk kitap çalışmamız, yazarlarının tamamını hukukçu hekimlerin oluşturduğu, “Hekimler için Hukuk Rehberi” kitabı oldu. Bu kitapta tıp hukukunun temel konularını özellikle hekim meslektaşlarımıza yönelik ve yalın bir biçimde anlattık.

İkinci kitap çalışmamız, yazarlarını üyelerimizin oluşturduğu, hekim-hasta ilişkisinde hasta özerkliğinin temel direğini ve tıbbi müdahalelerin en önemli hukuka uygunluk nedenini oluşturan ve uygulamada pek çok soruna yol açan bilgilendirilmiş rıza konusunun her yönüyle ele alındığı “Bilgilendirilmiş Rıza” başlıklı eser oldu.

Üçüncü kitap çalışmamız olan bu eserde, sağlık hukuku alanında çalışmalar yapan çok değerli akademisyenlerin, yüksek yargı mensuplarının, hekim hukukçuların ve sağlık hukukçularının katkıları ile sağlık hukuku alanında tartışılan, henüz bir görüş birliğine varılamamış, farklı bakış açılarının bulunduğu konuları mercek altına aldık. Kitapta yer alan pek çok konu hukuki, tıbbi ve etik açıdan birbiriyle bağlantılı, bir o kadar da karmaşık unsurlar içermektedir. Elbette ki bu konuların kolayca çözümlenmesi mümkün olmayacaktır. Ancak hem hukuk hem de tıp bakış açısıyla yapılacak tartışmalar sonucunda yeni sonuçlara, yeni bakış açılara ve nihayetinde yeni kurallara ulaşılabilecektir. Bunun için açık fikirli bir yaklaşımla farklı disiplinler arasındaki iletişim kanallarının açık tutulması,

tüm fikirlerin açıkça ortaya konarak hukuk kuralları, etik ilkeler ve bilimin ışığında irdelenmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmaya katkı sunan tüm akademisyenlere, yüksek yargı mensuplarına, hekim hukukçulara ve sağlık hukukçularına teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Hukuk yolumuz, bilim ışığımız olsun...

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Tıp Hukuku Dersleri: Samsun Deneyimi	1
	<i>Hasan Tahsin KEÇELİGİL</i>	
Bölüm 2	Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Sağlık Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı	15
	<i>Gürol CANTÜRK</i>	
Bölüm 3	Öğreti ve Yargı Kararları Işığında Zorunlu Aşı Uygulaması	21
	<i>Nurcihan DALCI ÖZDOĞAN</i>	
Bölüm 4	Biyoetik Bakış Açısıyla Kadın Hakları	33
	<i>Berna ARDA</i>	
Bölüm 5	Ceza ve Tutuk Evi Hemşireliği	59
	<i>Nasibe KIVRAK Emrah EMİRAL Dilek BAYSAL</i>	
Bölüm 6	Önerilen Tedavinin ve Yoğun Bakım Taburculuğunun Reddedilmesi: Olgu Sunumu	63
	<i>Ahmet FIRAT Aysun ÖZEL YEŞİLYURT Dilek ÖZCENGİZ</i>	
Bölüm 7	Olay Yeri İnceleme Hemşireliği	67
	<i>Nasibe KIVRAK Aslıhan GÜRBÜZ</i>	
Bölüm 8	Sağlık Teşkilatlanması İçerisinde Aile Hekiminin Yeri	83
	<i>Bestami GÜNDÜZ</i>	

Bölüm 9	Aile Hekimliği Pratiğinde Hukuki Sorunlar	89
	<i>Türkü Yağmur NEHİR</i>	
Bölüm 10	Özel Hastanede Çalışan Hekimlerin Sosyal Güvenlik Hakları	105
	<i>Bahar KILINÇ</i>	
Bölüm 11	Tıp Bilişimi Hukuku Kapsamında KVKK'nın Değerlendirilmesi	127
	<i>Ufuk İYİGÜN</i>	
Bölüm 12	Yüksek Yargıya Yansıyan Doğumsal Anomali Olgularının İrdelenmesi	137
	<i>Işıl GÜNEY TUNALI</i>	
Bölüm 13	Komplikasyon- Malpraktis Ayrımına Genel Cerrahi Penceresinden Bakış	157
	<i>Alper VARMAN</i>	
Bölüm 14	Çocuk İstismarı ve İhmalinin Adli Bildirimi ve Hekimlerin Rolü	165
	<i>Mahmut ALMBAİDHEEN</i>	
Bölüm 15	Bilirkişi Hemşireliği	171
	<i>Nasibe KIVRAK</i>	
	<i>Emrah EMİRAL</i>	
	<i>Dilek BAYSAL</i>	
Bölüm 16	Karşılaştırmalı Hukukta Malpraktis ve Arabuluculuk Uygulamaları	175
	<i>E. Neval YILMAZ</i>	
Bölüm 17	Güncel Tartışmalar Işığında Eczacının Cezai Sorumluluğu	189
	<i>Gökçe ALTIN</i>	

Bölüm 18 Yaşam Sonu Kararlarda Bilgilendirme ve Rıza	223
<i>E. Neval YILMAZ</i>	
Bölüm 19 Yaşamın Sonuna Dair Sorunlar ve Tıbbi Talimatname	235
<i>Dilek ÖZCENGİZ</i>	
Bölüm 20 Sağlık Politikaları Bağlamında Nadir Hastalıklar ve Yetim İlaçlar	247
<i>Deniz Yağmur GÜNEŞ</i>	
Bölüm 21 İnsan Hakları ve İnsan Haysiyeti Penceresinden Biyotıp Sözleşmesi	255
<i>Mete Salih AKER</i>	
Bölüm 22 Tıp Alanında Yapay Zeka Kullanımının Hukuki Boyutu	265
<i>Ufuk İYİĞÜN</i>	
Bölüm 23 Sağlıkta Şiddet: Hukuki Koruma ve Hak Arama Yolları	273
<i>Hasan Tahsin KEÇELİGİL</i>	
Bölüm 24 Yaşam Sonu Kararlarının Etik Boyutları	297
<i>Nesrin ÇOBANOĞLU</i>	
Bölüm 25 Adli Olaylara Müdahalede Hekimin Rolü ve Sorumluluğu	307
<i>Mustafa ATALAN</i>	

YAZARLAR

Dr. Mete Salih AKER

Bilkent Üniversitesi Sağlık Merkezi

Uzm. Dr. Mahmut ALMBAİDHEEN

Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları

Hukukçu Eczacı Gökçe ALTIN

Pharmacists Criminal Liability with
Current Discussions, Gökçe Eczaanesi
ORCID iD: 0000-0001-9163-564X

Dr. Mustafa ATALAN

Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet
Savcısı
ORCID iD: 0000-0001-9163-564X

Prof. Dr. Berna ARDA

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp
Tarihi ve Etik AD.
ORCID iD: 0000-0003-2043-2444

MSc. Dilek BAYSAL

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Psikiyatri AD.
ORCID iD: 0000-0002-6585-9807

Prof. Dr. Gürol CANTÜRK

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli
Tıp AD.
ORCID iD: 0000-0003-3720-3963

Prof. Dr. Nesrin ÇOBANOĞLU

Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp
Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Başkanı
ORCID iD: 0000-0001-5080-0987

Uzm. Dr. Emrah EMİRAL

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli
Tıp AD.
ORCID iD: 0000-0003-2464-7039

Ahmet FIRAT

Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Yoğun Bakım BD.
ORCID iD: 0000-0002-2235-7751

Av. Deniz Yağmur GÜNEŞ

Ankara Barosu Sağlık Hukuku Kurulu
Üyesi
ORCID iD: 0000-0001-8346-9039

Dr. Bestami GÜNDÜZ

Ankara Aile Hekimliği Derneği 2.
Başkanı

Prof. Dr. Aslıhan GÜRBÜZ

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi
Biyokimya AD.
ORCID iD: 0000-0002-5089-3965

Prof. Dr. Hasan Tahsin KEÇELİGİL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ali Fuad
Başgil Hukuk Fakültesi Dekan Vekili,
Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi ve Çankaya
Üniversitesi Kamu Hukuku Doktora
Öğrencisi
ORCID iD: 0000-0002-8256-8059

MSc. Nasibe KIVRAK

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İbni Sina Hastanesi
ORCID iD: 0000-0003-1098-7307

Hakim Bahar KILINÇ

ORCID iD: 0000-0003-3287-7168

Arş. Gör. Türkü Yağmur NEHİR

Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD., Ankara Aile Hekimliği Derneği 2. Başkanı
ORCID iD: 0000-0003-0362-3679

Uzm. Dr. Ufuk İYİGÜN

Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-6693-8822

Doç. Dr. Nurcihan DALCI ÖZDOĞAN

Çukurova Üniversitesi, Hukuk Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-8678-6259

Prof. Dr. Dilek ÖZCENGİZ

Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Yoğun Bakım BD.
ORCID iD: 0000-0002-2598-0127

Dr. Öğr. Üyesi Işıl GÜNEY TUNALI

Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0003-2290-779X

Dr. Öğr. Üyesi Alper VARMAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Meram Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi AD.
ORCID iD: 0000-0002-1918-5143

Av. MD, PhD, LL.M. E. Neval YILMAZ

Ankara Barosu, Ankara Üniversitesi Özel Hukuk, Karşılaştırmalı Hukuk Doktora Öğrencisi
ORCID iD: 0000-0003-2310-0269

Arş. Gör. Aysun ÖZEL YEŞİLYURT

Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD.
ORCID iD: 0000-0001-6263-8817